

Az ileitis prevalenciája, előfordulása

Roberto M. C. Guedes / Veterinary School, Universidade Federal de Minas Gerais
Belo Horizonte, MG – Brazília

Az ileitis elterjedt mindenütt a világon, szinte valamennyi termelési rendszerben. Valamennyi olyan országban jelen van, ahol jelentős sertéstartást folytatnak. A 2000-es National Animal Monitoring System felmérése alapján, az összes sertéstartási helyszín több mint 1/3-ában előfordul, és a nagylétszámú állományok esetében 75% az előfordulási aránya (ahol több mint 10.000 vagy több az éves állatlétszám) (Highlight, 2002).

A különböző tanulmányok az alkalmazott diagnosztikai eljárástól függően 15-100%-os előfordulásról számolnak be a különböző országokban.

Azok az előfordulást vizsgáló tanulmányok, ahol bélsár PCR tesztet alkalmaztak, alacsonyabb előfordulási eredményt mutatnak 15-68% közöttit (Moreno és munkatársai, 2002; Thompson és munkatársai, 2001; Merialdi és munkatársai, 2003; Wendt és munkatársai, 2004; Suh & Song, 2005; Cizek és munkatársai, 2006; Viott és munkatársai, 2013; Dors és munkatársai, 2015). A székletből végzett PCR vizsgálatok alacsonyabb érzékenysége a székletben előforduló természetes PCR reakció-gátlókra, másrészt az ürítés szakaszosságára is visszavezethető, ez teszi a szerológiai vizsgálatokat sokkal érzékenyebbé. Sokkal nagyobb számú szerológiai tanulmány érhető el a nemzetközi szakirodalomban, s ezekben 70-100% közötti előfordulásról számolnak be (Dunser és munkatársai, 2000; Hurtado és munkatársai, 2000; Ohlinger és munkatársai, 2000; Chouet és munkatársai, 2003; McOrist és munkatársai, 2003; McOrist, 2005; Henke & Blaha, 2006; Keller és munkatársai, 2006; Lapuente és munkatársai, 2006; Hardge és munkatársai, 2006; Armbruster és munkatársai, 2007; Biksi és munkatársai, 2007; Kukushkin & Okovytaya, 2012; Wu és munkatársai, 2014; Rezende és munkatársai, 2015).

A legtöbb szerológiai tanulmány 2005-ig az indirekt fluoreszcens módszerrel készült (IFAT). Azután az immunoperoxidáz monolayer módszer (IPMA; Guedes és munkatársai, 2002ab) és kereskedelmi forgalomban elérhető monoklonális ellenanyag-kereső blokkoló ELISA (BioScreen Ileitis Antibody ELISA, Synbiotics Corporation, Lyon, France) vált a mindennapokban elérhetővé (Keller és munkatársai, 2006). Magtoto és munkatársai, (2014) publikációja alapján, mind az IPMA és mind a blokkoló ELISA 100%-ban specifikusnak és 91%-ban érzékenynek bizonyult.

Összefoglalóan és figyelembe véve a leggyakrabban használt és magas érzékenységű tesztek (IPMA és blokkoló ELISA), arra a következtetésre juthatunk, hogy virtuálisan valamennyi sertéstelep *Lawsonia intracellularis* fertőzöttségre pozitív.

De egyéb okok miatt nem minden egyes telepen találkozunk a betegséggel; ugyanakkor minden állatorvos és termelő tisztában kell, hogy legyen a betegség okozta potenciális veszélyekkel. Lehetséges, hogy például a betegség vérvészes klinikai formájának kitörése esetén a heveny problémákkal kell foglalkozniuk, vagy lehet, hogy idült problémáik vannak, amikor a szubklinikai megjelenést kezelik.

Az ausztrál sertéságazatra gyakorolt hatását 25 ausztrál dollárra becsülték/koca/év (Culter & Gardner, 1988), az Egyesült

Az ileitis sertéságazatra nehezedő gazdasági hatását nagyon magasra becsülik.

Királyságban ezt 2-4 millió angol fontra taksálták (McOrist és munkatársai, 1997), és úgy 20 millió USD-ra évente az Egyesült Államokban (Winkelman, 1996). Az AUSPIG döntés támogató ausztrál eszköz segítségével, az ausztrál sertéstermelésre becsült hatását az idült és a heveny (vérzések) formától függően 15-141 ausztrál dollár/koca/évben becsülték meg, a betegség klinikai súlyosságától, a fertőzés előfordulásától és a betegség kezelésére és leküzdésére alkalmazott gyógyszerstratégia típusától függően (Holyoke és munkatársai, 1996).

Néhány európai országban már próbálkoztak ileitis mentesítéssel (Johannes és munkatársai, 2001; Nielsen és munkatársai, 2006). Ezek javarészt gyógyszeres kezeléssel alapultak, továbbá új létesítménybe áthelyezéssel, amit egy újabb gyógykezelés követ. Ezeknek a mentesítési kísérleteknek jó eredményei voltak a növekedési erély (teljesítmény) javításában és a későbbi antimikrobiális szerek használat csökkentésében. Sajnos, valamennyi mentesítési kísérletet követően, a telepek 24 hónapon belül újra fertőzöttek. Ugyanakkor nagyon sok előnye is volt ezeknek, mert segítettek megérteni a betegség járványtanát, így például a rágcsálók és további biológiai vektorok szerepét a baktérium terjedésére vonatkozóan (Gabardo és munkatársai, 2017). Mindazonáltal a betegség nem teljesen ismert járványtanát figyelembe véve, a visszafertőzés esélye sajnos nagyon magas, amely ilyenkor heveny járványkitörés formájában jelentkezik, mert elég keveset tudunk a *Lawsonia intracellularis* újra befertőződés lefolyását illetően.

Vegyük figyelembe a következő faktorokat:

A klinikai és szubklinikai formában érintett sertések nagyon magas számú baktérium ürítését a széklettel.

A *Lawsonia intracellularis* nagyon alacsony fertőzési dózisa sertésekben (10⁴ mikroorganizmus).

A rágcsálók szerepe a fertőzés fenntartásában és átvitelében a sertések között.

A széklettel való ürítése akár 14 hétig is eltarthat.

A kórokozó túlélése a környezetben legalább két hétig eltarthat.

Talán ezért sem meglepő a betegség ilyen nagyfokú elterjedése.

Végeredményképpen a megelőzés a kulcs annak érdekében hogy minimalizáljuk a veszteségeket.